

لزوم تدوین منشور اخلاق مهندسی در ایران

نادر روشن¹، سید رسول نبویان²، محمد باقریان³

1- عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل

2- دانشجوی کارشناسی ارشد سازه دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل و عضو باشگاه پژوهشگران جوان

3- دانشجوی کارشناسی ارشد سازه دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل

muhamad.bagherian@gmail.com

خلاصه

ارتقاء همه جانبه کیفیت زندگی انسانها تنها با توسعه علمی مستمر و پایدار در سایه ارزشهای متعالی و مکارم اخلاقی در تمام جنبه های زندگی میسر است. موضوع اخلاق مهندسی در چهاردهه ی گذشته مورد توجه بسیاری از اندیشمندان و مهندسان حرفه ای در جهان قرار گرفته است. برای مثال انجمن آمریکایی مهندسان عمران (ASCE) دارای منشور اخلاقی مربوط به خود می باشد (Code of Ethics). اخلاق مهندسی عبارتست از مطالعه ی مباحث اخلاقی و تصمیم هایی که اشخاص و سازمان های درگیر حرفه ی مهندسی با آنها روبرو می شوند و بررسی مسائل مربوط به رفتار اخلاقی، ایده آل ها و رابطه ی بین مردم و سازمان های درگیر در توسعه فناوری. با توجه به ویژگی های کار این حرفه، مهندسان باید با دارا بودن تعهد اخلاقی بتوانند با معضلاتی که در این زمینه با آنها مواجه خواهند شد، دست و پنجه نرم کنند. برخورداری از اخلاق مهندسی سبب می شود که مهندسان، خود ناظر و مراقب فعالیت های خود باشند. در بسیاری از دانشگاه های معتبر دنیا، اخلاق مهندسی به صورت یک درس اجباری ارائه می گردد. در این کشورها برای کسب عنوان مهندس حرفه ای، قبول شدن در آزمون اخلاق مهندسی ضروری است. می توان معتقد بود که توسعه واقعی کشور تنها با اتکا به نیروهای علمی اخلاق مدار میسر است. لذا نیاز به یک منشور یا دستورالعمل اخلاقی مربوط به حرفه مهندسی، خصوصا مهندسی عمران در کشور احساس می شود. این منشور می تواند شامل مباحث زیر باشد: " اولویت دادن به سلامت و رفاه عمومی، حفظ محیط زیست، گنجاندن معیارهای اخلاق مهندسی به عنوان یک پارامتر امتیاز آور در صلاحیت عمومی شرکت های مهندسی مشاور، پیمانکاری و غیره، انتقال تجارب ارزنده فنی به نیروهای جوان و عوامل اجرا، وجدان کاری، ارائه گزارش های درست و دقیق مهندسی، سلامت مالی و تلاش مهندسان برای کسب شهرت حرفه ای صادقانه " در این مقاله سعی شده است ضمن ارائه مطالب فوق لزوم تدوین یک دستورالعمل خلاصه و مفید برای جامعه مهندسی بویژه مهندسی عمران در کشور بیان شود.

کلمات کلیدی: منشور اخلاق مهندسی، اخلاق کاربردی، ارزش های اخلاقی

1. مقدمه

پیشرفت اقتصادی یک جامعه و همچنین استاندارد زندگی مردم آن می بایست مدنظر مهندسین مسئول آن کشور باشد. می توان به اطراف خود نگاه کرد و به خدمات ارزشمند و بی شمار مهندسان واقف شد. هدف فعالیتهای مهندسی از یک سو تأمین رفاه و آسایش مردم و از سوی دیگر ممکن است باعث کشتار انسانها، آلوده سازی بیش از حد محیط زیست و هدر رفتن منابع و ذخایر روی زمین شود. آیا مهندسان میتوانند درحالیکه همچنان از ابتکار و خلاقیت خود در حل مسائل استفاده میکنند با رعایت ضوابطی به از بین بردن درد و گرفتاری انسانها اقدام نموده، محیط زیست را پاک کرده و رفاه و

¹ - عضو هیئت علمی دانشکده عمران دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل

^{2,3} - دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی سازه دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل